

ALÁÍRÁSGYŰJTŐ ÍV MINTAPÉLDÁNYÁNAK BENYÚJTÁSA ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS KEZDEMÉNYEZÉSE CÉLJÁBÓL

129/2002. (VII. 11.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Ny. F. J. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

Ny. F. J. 2002. július 4-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon a 2002. évi országgyűlési választást megismételjék?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a szükséges formai követelményeknek, mert hiányzik róla az aláírást gyűjtő polgár aláírásának kihagyott hely.

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az nem felel meg a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (továbbiakban Alkotmány) 28/B. §(1) bekezdésében foglalt kritériumnak, mely szerint országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

A határozat az Alkotmány 28/B. §(1) bekezdésén, az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, a Ve. 117. §(1) be-

kezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

130/2002. (VII. 11.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. J. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. J. 2002. július 4-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdések szerepelnek:

1. „Akarja-e, hogy a 2002. évi országgyűlési képviselőválasztások szavazólapjait a választások napjától számított 5 évig megőrizzék?”
2. „Akarja-e, hogy a parlament új törvényt alkosson a 2002. évi országgyűlési képviselőválasztások szavazólapjainak kézi újraszámlálására?”
3. „Akarja-e, hogy a 2002.évi országgyűlési választásokon a többszörös szavazókat számítógépes ellenőrzéssel kiszűrjék?”

Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán három kérdés szerepel. Az Országos Választási Bizottság, az Alkotmánybíróság 32/2001. (VII.11.) AB határozatára is figyelemmel megállapította, hogy ez a megoldás nem teszi lehetővé a választópolgároknak, hogy egyértelműen kifejezzék népszavazás kezdeményezésére irányuló akaratukat. Az ajánlási jogukkal élni kívánó választópolgároknak biztosítani kell a lehetőséget, hogy egyértelműen és világosan foglalhassanak állást a népszavazásra szánt egyes kérdésekről. Így az a megoldás, amely nem teszi lehetővé, hogy a választópolgár minden egyes kérdés támogatásáról külön-külön nyilatkozhasson, sérti a népszavazáshoz való jogot.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

131/2002. (VII. 11.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I., T.-K. B. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet hitelesíti.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül, az Alkotmánybírósághoz címezve, az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I. és T.-K. B. 2002. június 17-én országos népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e azzal, hogy a – 2002. június 15-i állapot szerint hatályos termőföldről szóló

1994. évi LV. törvény szerinti – családi gazdálkodót első helyen illesse meg elővásárlási jog termőföld vagy tanya vásárlása esetén?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a Ve. 118. §-ban jogszabályi követelményeknek megfelel.

A kérdés megfogalmazása megfelel az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglalt azon előírásnak, mely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §-án és 13§-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

132/2002. (VII. 11.) OVB határozata

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I., T.-K. B. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet hitelesíti.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül, az Alkotmánybírósághoz címezve, az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I. és T.-K. B. 2002. június 17-én országos népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e azzal, hogy a – 2002. június 15-i állapot szerint hatályos termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény szerinti – családi gazdálkodót első helyen illesse meg előhaszonbérleti jog termőföld vagy tanya haszonbérbe adása esetén?

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a Ve. 118. §-ban jogszabályi követelményeknek megfelel.

A kérdés megfogalmazása megfelel az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglalt azon előírásnak, mely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §-án és 13§-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

133/2002. (VII. 11.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Magyar Igazság és Élet Pártja által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Magyar Igazság és Élet Pártja 2002. június 21-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e azzal, hogy jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet – a Magyar Állam, a helyi önkormányzatok, a közalapítványok, az egyházi jogi személyek és Jelzálogbank kivételével -, valamint nem magyar állampolgárságú természetes személy termőföld tulajdonjogát sem Magyarország uniós csatlakozásáig, sem azt követően ne szerezhesse meg?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (továbbiakban Alkotmány) 28/C. §(5) bekezdése b) pontjában foglalt tilalomba ütközik, mely szerint nem lehet országos népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről.

A Magyar Igazság és Élet Pártja által megfogalmazott kérdés ellentétben áll a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény 67. Cikkében foglaltakkal. A Magyar Köztársaság kötelezettséget vállalt arra, hogy az ország jelenlegi és jövőbeni jogszabályait közelíti a Közösség jogszabályaihoz. A kérdés hitelesítése ezzel a követelménnyel ütközne. A közösségi jog szempontjából releváns tény,

hogy Magyarország ma az Európai Unióval és tagállamaival társulási jogviszonyban áll, amely jogállapot nemzetközi háttérét a már idézett megállapodás adja.

A határozat az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésén, az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

**Az Alkotmánybíróság 72/2002. (XII. 19.) AB határozata a
133/2002. (VII. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 133/2002. (VII. 11.) OVB határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A Magyar Igazság és Élet Pártja aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Egyetért-e azzal, hogy jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet – a Magyar Állam, a helyi önkormányzatok, a közalapítványok, az egyházi jogi személyek és a Földhitel- és Jelzálogbank kivételével – , valamint nem magyar állampolgárságú természetes személy termőföld tulajdonjogát sem Magyarország uniós csatlakozásáig, sem azt követően ne szerezhesse meg?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív és a konkrét kérdés hitelesítését megtagadta. Határozatában megállapította, hogy a népszavazásra bocsátani kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdés b) pontjában foglalt tilalomba ütközik, miszerint nem lehet országos népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről. A határozat indokolása szerint: „A Magyar Igazság és Élet Pártja által megfogalmazott kérdés ellentétben áll a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény 67. cikkében foglaltakkal. A Magyar Köztársaság kö-

telezettséget vállalt arra, hogy az ország jelenlegi és jövőbeni jogszabályait közelíti a Közösség jogszabályaihoz. A kérdés hitelesítése ezzel a követelménnyel ütközne. A közösségi jog szempontjából releváns tény, hogy Magyarország ma az Európai Unióval és tagállamaival társulási jogviszonyban áll, amely jogállapot nemzetközi háttérét a már idézett megállapodás adja.”

Az indítványozó az OVB határozata ellen benyújtott kifogását azzal indokolta, hogy az OVB által hivatkozott, a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény (továbbiakban: EM) 67. cikkében foglaltak nem keletkeztek közvetlen kötelezettséget a termőföld tulajdonlás tekintetében a Magyar Köztársaságra nézve. A 67. cikk maga is inkább „szándékot, törekvést fejez ki”, és nem közvetlen kötelezettségvállalást. Ezen túlmenően utal az EM 44. cikkében, és a 44. cikkhez kapcsolódó XII. c) Mellékletben foglaltakra. Ezen indokok alapján az indítványozó úgy véli, hogy az általa megfogalmazott kérdés nem ütközik nemzetközi szerződésbe. Az indítványozó ezen kívül kérte annak megvizsgálását is, hogy nincs-e egyéb törvényi akadálya a népszavazás kiírásának.

II.

Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. §(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást a választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/B. §(1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

„28/C. §(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

[...]

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.”

A népszavazásról szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. §Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. §(1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (továbbiakban: Ve.) érintett rendelkezései:

„130. §(1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el.

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

Az EM 67. cikke a következőképpen rendelkezik:

„67. cikk A Szerződő Felek elismerik, hogy Magyarországnak a Közösségbe történő gazdasági integrációja egyik alapvető előfeltétele az, hogy az ország jelenlegi és jövőbeni jogszabályait közelítsék a Közösség jogszabályaihoz. Magyarország biztosítja, hogy, amennyire lehetséges, jövőbeni jogszabályai a Közösség jogszabályaival összeegyeztethetők legyenek.”

A kérdés érinti továbbá az EM 44. cikkét:

„44. cikk 1. Magyarország a 6. Cikkben említett átmeneti időszak alatt megkönnyíti területén a 48. Cikk szerinti közösségi vállalatok és állampolgárok tevékenységét. E célból (i) fokozatosan, legkésőbb a 6. Cikkben említett átmeneti időszak első szakaszának végéig a közösségi vállalatok és állampolgárok letelepedéséhez olyan elbánást nyújt, amely nem kedvezőtlenebb a saját vállalatainak és állampolgárainak biztosítottnál, kivéve a XII.a és a XII.b Mellékletben felsorolt szektorokat, amelyeknél ezt az elbánást legkésőbb a 6. Cikkben említett átmeneti időszak végén nyújtja és (ii) a Megállapodás hatálybalépésétől kezdve a Magyarországon letelepedett közösségi vállalatoknak és állampolgárok tevékenységüket illetően olyan elbánást nyújt, amely nem kedvezőtlenebb a saját vállalatainak és állampolgárainak biztosítottnál. Ha a Megállapodás hatálybalépésekor a hatályos jogszabályok valamilyen gazdasági tevékenységre nem nyújtanak a közösségi vállalatok és állampolgárok számára ilyen elbánást, Magyarország módosítja ezeket a jogszabályokat, hogy ezt az elbánást legkésőbb a 6. Cikkben említett első szakasz végén biztosítsa.

2. Magyarország az (1) bekezdésben megjelölt átmeneti időszak alatt nem hoz olyan új szabályozást vagy intézkedést, amely a közösségi vállalatoknak és állampolgároknak a területén való letelepedését és tevékenységét illetően saját vállalataihoz és állampolgáraihoz viszonyítva megkülönböztetést vezet be.

3. A tagállamok a Megállapodás hatálybalépésétől kezdve a 48. Cikk szerinti magyar vállalatok és állampolgárok letelepedéséhez olyan elbánást nyújtanak, amely nem kedvezőtlenebb a saját vállalataiknak és állampolgáiraiknak biztosítottnál, továbbá a területükön letelepedett magyar vállalatoknak és állampolgároknak tevékenységüket illetően olyan elbánást nyújtanak, amely nem kedvezőtlenebb, mint amelyet saját vállalataiknak és állampolgáiraiknak biztosítanak.

4. Az (1), (2) és a (3) bekezdés rendelkezései ellenére az (1) és a (3) bekezdésben leírt nemzeti elbánás fiókokra, képviseletre, valamint önálló vállalkozóként letelepedő állampolgárokra csak a 6. Cikkben említett második szakasz kezdetétől alkalmazandó.

5. A Megállapodás szempontjából

„Letelepedés”

(i) az állampolgárokat illetően, jog arra, hogy valaki önálló vállalkozóként gazdasági tevékenységet kezdjen és folytasson, vállalkozásokat hozzon létre és igazgasson, különösen olyan vállalatokban, amelyeket ténylegesen ellenőriz. Állampolgárok önálló vállalkozása nem terjed ki a munkaerőpiacon való munkakeresésre vagy munkavállalásra és nem ad jogot arra, hogy a kérdéses személy a másik Fél munkaerőpiacára lépjen. E Fejezet rendelkezései nem alkalmazandók azokra, akik nem kizárólag önálló vállalkozók;

(ii) a vállalatokat illetően, jog leányvállalat, fiók és képviselet létesítése és igazgatása révén gazdasági tevékenység kezdésére és folytatására.

b) Valamely vállalat „leányvállalata” olyan vállalat, amelyet az előbbi vállalat ténylegesen ellenőriz;

c) A „gazdasági tevékenység” magában foglalja különösen az ipari, a kereskedelmi és a kézművesi tevékenységet, valamint a szabad foglalkozások körébe tartozó tevékenységet.

6. A Társulási Tanács az 1. (i) bekezdésben említett átmeneti időszakok alatt rendszeresen megvizsgálja a nemzeti elbánás nyújtása lehetőségét a XII.a és a XII.b Mellékletben felsorolt szektorokban, valamint azt hogy a XII.c Mellékletben felsorolt területeket és ügyeket nem lehet-e e Cikk (1), (2) és (3) bekezdéseinek hatálya alá vonni. A Társulási Tanács határozatával ezeket a Mellékleteket módosítani lehet.

Az 1. (i) bekezdésben említett átmeneti időszak lejártát követően, ha ez szükségesnek bizonyul, a Társulási Tanács Magyarország kérésére kivételesen, korlátozott időre meghosszabbíthatja a XII.a és XII.b Mellékletben felsorolt területek és ügyek kizárásának időtartamát.

7. A magyar és a közösségi vállalatok és állampolgárok letelepedésére és tevékenységére vonatkozó, az e Cikk (1), (2), (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések nem alkalmazandók a XII.c Mellékletben felsorolt területekre és ügyekre.

8. A Magyarország területén letelepedett közösségi vállalatoknak a Megállapodás hatálybalépésétől kezdve e Cikk rendelkezései ellenére joguk van arra, hogy ingatlant szerezzenek, használjanak, béreljenek és eladjanak, valamint a természeti erőforrások, a mezőgazdasági és erdőgazdasági föld tekintetében béreljenek, ha ez közvetlenül szükséges annak a gazdasági tevékenységnek a folytatásához, amelyre letelepedtek. Ez a jog nem foglalja magában az ingatlanok és a természeti erőforrások tekintetében az adás-vételi és ügynöki tevékenységet.

Magyarország ezeket a jogokat a közösségi vállalatok fiókjainak és képviselőinek, valamint az önálló vállalkozóként letelepedő közösségi állampolgároknak legkésőbb a 6. Cikkben említett első szakasz végén nyújtja. Ez a jog nem foglalja magában az ingatlanok és a természeti erőforrások tekintetében az adás-vételi és ügynöki tevékenységet.”

„XII. c) Melléklet

A 44. cikkre vonatkozóan

- mezőgazdaság, erdőgazdaság és halászat, ide nem értve a mezőgazdasági, erdőgazdasági és halászati termékek feldolgozását, továbbá a mezőgazdasággal, az erdőgazdasággal és a halászattal, valamint azok termékeivel kapcsolatos szolgáltatásokat;
- ingatlan, föld és természeti erőforrások tulajdona, eladása, hosszúlejáratú bérlete vagy arra vonatkozó bérleti jog;
- jogi szolgáltatások, ide nem értve az üzleti konzultációt, amely a tárgyat érintő, jogi vonatkozásokra is kiterjed;
- szerencsejáték, fogadás, lottó és más hasonló tevékenység szervezése.”

III.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §h) pontjában foglaltak alapján a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság eljárása az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során jogorvoslati eljárás. A jogorvoslati eljárásban az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogások megfelelnek-e a Ve. 78. §(2) bekezdésében foglalt feltételeknek, továbbá hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251., 256.] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, így azt a Ve. 130. §(3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2.1. Az OVB határozatát arra alapozta, hogy a népszavazásra bocsátani kívánt kérdés az EM 67. cikkében foglaltakba ütközik, ezért a kérdés sérti az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdés b) pontjában megfogalmazott tilalmat, miszerint nem lehet népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.

Az Alkotmánybíróságnak így mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy miként értelmezendő a népszavazás tartásának tilalma a hatályos nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségek esetében, továbbá hogy jelen kérdés valóban nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érint-e és ezen okból kifolyólag lehet-e népszavazást tartani ebben a kérdésben.

Az Alkotmánybíróság a 62/1997. (XII. 5.) határozatában kifejtette, hogy az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdése b) pontjában található rendelkezése a már hatályos nemzetközi kötelezettségvállalást és annak teljesítését részesíti védelemben, a „pacta sunt servanda” nemzetközi jogi elvének megfelelően. „Az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdés b) pontja a már fennálló, hatályos nemzetközi jogi kötelezettségek további alakítására jogosultak köréből kifejezetten kizárja a nép közvetlen hatalomgyakorlását, a népszavazást.

Olyan kérdés tehát alkotmányosan nem is bocsátható népszavazásra, amely „hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségre, illetve az e kötelezettséget is tartalmazó törvények tartalmára” vonatkozna. Ennek folytán nem is állhat elő az indítványban feltételezett helyzet, hogy a népszavazás döntése értelmében nemzetközi szerződéseket kellene felmondani vagy tartamukat megváltoztatni. (...) Az Alkotmány e rendelkezése önmagában teljesen egyértelmű és világos, értelmezési bizonytalanságtól mentes előírást tartalmaz. Az e rendelkezésben foglalt tilalom a közvetlen hatalomgyakorlást kizárja a már hatályos nemzetközi kötelezettségek további alakításából. Népszavazás magukról a „vállalt kötelezettségekről” nem tartható alkotmányosan, teljesen függetlenül attól, hogy a népszavazás eredménye ellentmondana-e vagy éppen megerősítené-e ezeket a kötelezettségeket.” [ABH 1997. 542., 545-546.] Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a nemzetközi kötelezettségvállalások nem élveznek védelmet a tényleges vállalásukat megelőző időre.

Az EM idézett rendelkezései alapján a Magyar Köztársaság arra vállalt kötelezettséget, hogy általában közelíti joganyagát az Európai Közösségéhez. Az OVB 133/2002. (VII. 11.) határozata szerint a kérdés ellentétes az EM-ben vállalt jogharmonizációs kötelezettségvállalással. A kifogás alapján az Alkotmánybíróságnak ezt a kérdést kellett megvizsgálnia. A népszavazásra bocsátani kívánt kérdés a termőföldtulajdon- szerzés területén kíván korlátozásokat megvalósítani „Magyarország uniós csatlakozásáig”, továbbá „azt követően”. A kérdés kizárná azt, hogy a jogalkotó az „uniós csatlakozásig” módosítson a termőföldtulajdon-szerzés ezen korlátozásain, továbbá azt is ki kívánja zárni, hogy a csatlakozás után újrendezze azt.

Ez a kérdésfeltevés nem az EM-ben foglalt jogközelítési kötelezettség teljesítésére vonatkozik, hiszen a „lehetséges mértékű jogközelítésre” vállalt kötelezettséget a Magyar Köztársaság. Az EM 67. cikke nem ad további útmutatást a „lehetséges mértékre” nézve, annak tartalmát (jelentését) több tényező is befolyásolhatja. Így akár egy népszavazás eredménye is megadhatja a jogközelítés „lehetséges mértékének” határát. Vagyis önmagában véve a jogközelítésről, mint kötelezettségről történő népszavazás volna csak az EM 67. cikkében vállalt kötelezettségről történő népszavazás. Egy olyan tartalmú kérdés azonban, mely a jogközelítés „lehetséges mértékét” befolyásolja csupán a kérdés által érintett jogterületen -és nem a jogközelítés egészére van kihatással-, nem érinti a jogközelítés általában vállalt kötelezettségét.

2.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésében található tiltott tárgykörök értelmezése során az egyes tiltott tárgykörök „zárt, szoros értelmezése áll összhangban” az Alkotmánnyal. [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 392., 394.] Az Alkotmánybíróság a 28/C. §(5) bekezdés a) pontjában található tiltott tárgykör: a költségvetésről és annak végrehajtásáról rendelkező törvények esetében kimondta: „Önmagában az, hogy a népszavazásra szánt kérdés távoli, közvetett összefüggésben áll valamely tiltott népszavazási tárgykörrel, nem eredményezi a kérdés tiltott tárgykörűvé válását.” [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 392., 395.]

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nemzetközi kötelezettségvállalást érintő kérdések esetében is ezen alapelvre tekintettel kell eljárni. Ennek megfelelően távoli, közvetett összefüggést kell megállapítani akkor, amikor valamely nemzetközi kötelezettség teljesítésére nem vonatkozik közvetlenül a népszavazásra bocsátandó kérdés, és a nemzetközi kötelezettségvállalás teljesítését nem zárja ki, illetve nem eredményezi Magyarország részéről a nemzetközi szerződés felmondását. Ilyen esetben nem állapítható meg, hogy a kérdés az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdése b) pontjában található tiltott népszavazási tárgykörbe tartozik.

Emellett megemlítendő, hogy az EM a „letelepedés” szabályozása körében kifejezetten kivette a „földkérdést” a szigorúbb követelményeknek való megfelelés

(a nemzeti elbánás és ahhoz való közelítés) kötelezettsége alól. (44. cikk 6., 7., 8. pont) Így a mezőgazdasági és erdőgazdasági földek tekintetében csak a közösségi vállalatoknak biztosít kizárólag bérleti jogot és azt is csak akkor, ha az közvetlenül szükséges a letelepedésük indokául szolgáló gazdasági tevékenységük folytatásához.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a népszavazásra feltett kérdés az EM 67. cikkéből fakadó nemzetközi kötelezettségek teljesítését nem érinti.

3.1. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a fentiektől különböző kérdés, hogy Magyarország csatlakozása után a közösségi jogból fakadó kötelezettségekkel mennyire lesz összeegyeztethető a nem magyar állampolgárságú természetes személyek, továbbá a jogi személyek és jogi személyiség nélküli más szervezetek akár részleges kizárása a termőföldtulajdon-szerzésből. Magyarország azonban jelenleg még nem tagja az Európai Uniónak, így a közösségi jog közvetlenül nem érvényesül még Magyarországra nézve, csupán az EM-ből eredő jogközelítési kötelezettség terheli a Magyar Köztársaságot, mint szerződő felet. Egy esetlegesen a jövőben megkötendő nemzetközi szerződés (mint amilyen a csatlakozási szerződés is lesz) és az abból eredő kötelezettségek nem tekinthetők az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdés b) pontja hatálya alá tartozónak, hiszen az Alkotmány ezen rendelkezése kizárólag a már „hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekre”, illetve a már hatályos nemzetközi szerződésből eredő „kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmára” nézve tiltja meg népszavazás kiírását.

Ugyanakkor a kérdés nem csupán Magyarországnak az Európai Unióval való kapcsolata viszonylatában vizsgálható, hanem felvetődhet, hogy Magyarország más vállalt nemzetközi kötelezettségeire milyen kihatással lehet egy, a kérdésben tartott népszavazás.

3.2. Az indítványozó kifogásában kérte, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg azt is, hogy a kifogásában előadottakon kívül van-e egyéb más törvényi akadálya a népszavazás kiírásának.

Az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlata alapján – a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásban arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 392, 394., 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 399, 401., 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 414, 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek az összes népszavazásra bocsátandó kérdés

tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e.

Az Alkotmánybíróság a 220/H/1998. AB végzésében [ABH 1998. 1291.] megszüntette az Országgyűlésnek a termőföldtulajdon- szerzéssel kapcsolatos népszavazás-kezdeményezés tekintetében a népszavazás elrendelését elutasító 23/1998. (III. 11.) OGY határozata megvizsgálására irányuló eljárását. A kifogásolt országgyűlési határozatban az Országgyűlés megvizsgálta a termőföldtulajdon-szerzés kérdésével összefüggésbe hozható, a határozat meghozatalakor hatályos nemzetközi szerződések, így az OECD Tőkemozgások Liberalizálási Kódexét, és kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat. Az országgyűlési határozat alkotmányossági vizsgálatára a kifogás visszavonása miatt nem került sor.

4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra következtetésre jutott, hogy az OVB a népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében nem vizsgálta meg kellő körültekintéssel, hogy az valamennyi jogszabályi feltételnek megfelel-e, ezért az Alkotmánybíróság a 133/2002. (VII. 11.) OVB határozatot megsemmisítette és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint a Magyar Közlönyben megjelent, a népszavazásra vonatkozó OVB határozatnak a megsemmisítésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2002. december 17.

Dr. Németh János
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi Istán alkotmánybíró	Dr. Bihari Mihály alkotmánybíró
Dr. Czúcz Ottó alkotmánybíró	Dr. Erdei Árpád alkotmánybíró
Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró	Dr. Holló András alkotmánybíró
Dr. Kiss László alkotmánybíró	Dr. Kukorelli István előadó alkotmánybíró
Dr. Strausz János alkotmánybíró	Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva alkotmánybíró

134/2002. (VII. 11.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Magyar Igazság és Élet Pártja által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet hitelesíti.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Magyar Igazság és Élet Pártja 2002. június 21-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Akarja-e a nagybirtokrendszer korlátozása érdekében – az Európai Unió közösségi jogával összeegyeztethető – olyan mezőgazdasági üzemszabályozás törvényi megalkotását, amely a földhasználat jogcímétől függetlenül és minden üzemtípusra meghatározza a megengedett összegzett birtokméretet?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a Ve. 118. §-ban jogszabályi követelményeknek megfelel.

A kérdés megfogalmazása megfelel az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglalt azon előírásnak, mely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

**Az Alkotmánybíróság 62/2002. (XII. 3.) AB határozata a
134/2002. (VII. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogások tárgyában**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének és az azon szereplő kérdésnek a hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 134/2002. (VII. 11.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Magyar Igazság és Élet Pártja aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben: „Akarja-e a nagybirtokrendszer korlátozása érdekében – az Európai Unió közösségi jogával összeegyeztethető – olyan mezőgazdasági üzemszabályozás törvényi megalkotását, amely a földhasználat jogcímétől függetlenül és minden üzemtípusra meghatározza a megengedhető összegzett birtokméretet?”

Az OVB eljárása során megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelel; a népszavazás tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, a kérdésben az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésére figyelemmel az országos népszavazás nem kizárt, a kérdés megfogalmazása az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével történt, az aláírásgyűjtő ív megfelel a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118. §(3)–(5) bekezdéseiben foglalt alaki követelményeknek. Erre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát és az azon szereplő kérdést az ügyben meghozott 134/2002. (VII. 11.) OVB határozatával hitelesítette.

II.

Az OVB határozata ellen benyújtott kifogás szerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Nsztv. 13. §(1) bekezdésére tekintettel meg kellett volna tagadnia, mivel a kérdésre nem lehet egyértelműen „igen”-nel vagy „nem”-mel válaszolni. A kérdés ugyanis olyan tárgyi ismeretet előfeltételez, amellyel általában a választópolgárok nem rendelkeznek. Ilyen például a kérdésnek az a része, amely az Európai Unió közösségi jogára utal, illetve a földhasználat jogcíme, a nagybirtokrendszer, az üzemtípus kifejezések. Mindezek alapján a kifogást előterjesztő azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy semmisítse meg az OVB aláírásgyűjtő ívet hitelesítő döntését, és kötelezze a testületet új eljárás lefolytatására. A határozat ellen a törvényes határidőn belül érkezett kifogást az Alkotmánybíróság soron kívüli eljárásban bírálta el.

III.

Az Alkotmánybíróság a 134/2002. (VII. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, az Nsztv. és a Ve. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

Alkotmány „2. §(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

Nsztv. „10. §Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. §(1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.” Ve. „130. §(1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. [...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróságnak a kifogások alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogások megfelelnek-e a Ve. 78. §(2) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. 25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogások megfelelnek a törvényi feltételeknek, ezért azokat a Ve. 130. §(3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. Az Alkotmánybíróság által az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban megfogalmazott kritériumok alapján a népszavazásra bocsátandó kérdés akkor egyértelmű, ha az kétséget kizáróan megválaszolható, eldöntendő kérdés esetében arra „igen” vagy „nem” felelet adható. A kérdésnek világosnak és kizárólag egyféleképpen értelmezhetőnek kell lennie. Nem követelmény viszont a kérdés megfogalmazásakor, hogy a kezdeményező az egyes jogágak kifejezőképességét, illetve az egyes szakterületek terminus technicusait használja. (ABH 2001, 399, 403.) A kérdés megfogalmazása során önmagában az egyes szakterületek terminológiájának pontatlan használata nem jelenti az Nsztv. 13. §-a sérelmét. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jelen kérdésben szereplő (szak)kifejezések – mint például a „nagybirtokrendszer”, az „Európai Unió közösségi joga”, a „földhasználat jogcíme” és az „üzemtípus” – a kérdés egészének érthetőségét nem zavarják. A népszavazásra bocsátandó kérdés érthető és megfelel az Nsztv. 13. §-ában foglalt követelményeknek. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján a kifogást elutasította, és az OVB 134/2002. (VII. 11.) számú határozatát helyben hagyta.

Az Alkotmánybíróság, figyelemmel az OVB határozat Magyar Közlönyben való megjelenésére, elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2002. december 2.

Dr. Németh János
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila
Alkotmánybíró

Dr. Kiss László
alkotmánybíró

Dr. Strausz János
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád
alkotmánybíró

Dr. Holló András
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné Dr. Vasadi Éva
alkotmánybíró

135/2002. (VII. 11.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Magyar Igazság és Élet Pártja által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Magyar Igazság és Élet Pártja 2002. június 21-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e azzal, hogy uniós illetőségű állampolgár és cég csak letelepedettség, mezőgazdasági alaptevékenységű cégalapítás esetén és kizárólag haszonbérlet címén birtokolhasson termőföldet?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy a feltett kérdés nem felel meg a világosság és egyértelműség kritériumának (például: „uniós illetőségű állampolgár”, „letelepedettség”, stb.) .

Aggályos az is, hogy a kérdés egy lehetséges értelmezése esetén az arra adott pozitív válasz az Európai Unióhoz való csatlakozás után a kérdésben érintetteket megfosztaná termőföld tulajdonszerzésének jogától.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

**Az Alkotmánybíróság 62/2002. (XII. 3.) AB határozata a
134/2002. (VII. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogások tárgyában**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének és az azon szereplő kérdésnek a hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 134/2002. (VII. 11.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Magyar Igazság és Élet Pártja aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben: „Akarja-e a nagybirtokrendszer korlátozása érdekében – az Európai Unió közösségi jogával összeegyeztethető – olyan mezőgazdasági üzemszabályozás törvényi megalkotását, amely a földhasználat jogcímétől függetlenül és minden üzemtípusra meghatározza a megengedhető összegzett birtokméretet?”

Az OVB eljárása során megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelel; a népszavazás tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, a kérdésben az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésére figyelemmel az országos népszavazás nem kizárt, a kérdés megfogalmazása az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével történt, az aláírásgyűjtő ív megfelel a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118. §(3)–(5) bekezdéseiben foglalt alaki követelményeknek. Erre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát és az azon szereplő kérdést az ügyben meghozott 134/2002. (VII. 11.) OVB határozatával hitelesítette.

II.

Az OVB határozata ellen benyújtott kifogás szerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Nsztv. 13. §(1) bekezdésére tekintettel meg kellett volna tagadnia, mivel a kérdésre nem lehet egyértelműen „igen”-nel vagy „nem”-mel válaszolni. A kérdés ugyanis olyan tárgyi ismeretet előfeltételez, amellyel általában a választópolgárok nem rendelkeznek. Ilyen például a kérdésnek az a része, amely az Európai Unió közösségi jogára utal, illetve a földhasználat jogcíme, a nagybirtokrendszer, az üzemtípus kifejezések. Mindezek alapján a kifogást előterjesztő azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy semmisítse meg az OVB aláírásgyűjtő ívet hitelesítő döntését, és kötelezze a testületet új eljárás lefolytatására. A határozat ellen a törvényes határidőn belül érkezett kifogást az Alkotmánybíróság soron kívüli eljárásban bírálta el.

III.

Az Alkotmánybíróság a 134/2002. (VII. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, az Nsztv. és a Ve. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

Alkotmány „2. §(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.” Nsztv. „10. §Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani, c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek, d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.” „13. §(1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.” Ve. „130. §(1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. [...] (3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §h) pontjában foglaltaknak

megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróságnak a kifogások alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogások megfelelnek-e a Ve. 78. §(2) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. 25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogások megfelelnek a törvényi feltételeknek, ezért azokat a Ve. 130. §(3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. Az Alkotmánybíróság által az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban megfogalmazott kritériumok alapján a népszavazásra bocsátandó kérdés akkor egyértelmű, ha az kétséget kizáróan megválaszolható, eldöntendő kérdés esetében arra „igen” vagy „nem” felelet adható. A kérdésnek világosnak és kizárólag egyféleképpen értelmezhetőnek kell lennie. Nem követelmény viszont a kérdés megfogalmazásakor, hogy a kezdeményező az egyes jogágak kifejezőkészségét, illetve az egyes szakterületek terminus technicusait használja. (ABH 2001, 399, 403.) A kérdés megfogalmazása során önmagában az egyes szakterületek terminológiájának pontatlan használata nem jelenti az Nsztv. 13. §-a sérelmét. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jelen kérdésben szereplő (szak)kifejezések – mint például a „nagybirtokrendszer”, az „Európai Unió közösségi joga”, a „földhasználat jogcíme” és az „üzem típus” – a kérdés egészének érthetőségét nem zavarják. A népszavazásra bocsátandó kérdés érthető és megfelel az Nsztv. 13. §-ában foglalt követelményeknek. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján a kifogást elutasította, és az OVB 134/2002. (VII. 11.) számú határozatát helyben hagyta.

Az Alkotmánybíróság, figyelemmel az OVB határozat Magyar Közlönyben való megjelenésére, elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2002. december 2.

Dr. Németh János
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila
Alkotmánybíró

Dr. Kiss László
alkotmánybíró

Dr. Strausz János
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád
alkotmánybíró

Dr. Holló András
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné Dr. Vasadi Éva
alkotmánybíró

136/2002. (VII. 19.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I., T.-K. B. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet hitelesíti.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül, az Alkotmánybírósághoz címezve, az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I. és T.-K. B. 2002. július 11-én országos népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e azzal, hogy külföldi magánszemély termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésben megállapított átmeneti mentesség lejártáig ne szerezhesse meg?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a Ve. 118. §-ban jogszabályi követelményeknek megfelel.

A kérdés megfogalmazása megfelel továbbá az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglalt azon előírásnak, mely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §-án és 13§-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

**Az Alkotmánybíróság 74/2002. (XII. 19.) AB határozata a
136/2002. (VII. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogások tárgyában**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének és az azon szereplő kérdésnek a hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 136/2002. (VII. 19.) OVB határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében Glattfelder Béla, Boros Imre és Turi-Kovács Béla aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügyszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben: „Egyetért-e azzal, hogy külföldi magánszemély termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésben megállapított átmeneti mentesség lejártáig ne szerezhesse meg?” Az OVB eljárása során megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelel; a népszavazás tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, a kérdésben az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésére figyelemmel az országos népszavazás nem kizárt, a kérdés megfogalmazása az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével történt, az aláírásgyűjtő ív megfelel a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118. §(3)–(5) bekezdésében foglalt alaki követelményeknek. Erre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát és az azon szereplő kérdést az ügyben meghozott 136/2002. (VII. 19.) OVB határozatával hitelesítette.

II.

1. Az OVB határozata ellen benyújtott kifogás szerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Nsztv. 13. §(1) bekezdésére tekintettel meg kellett volna tagadnia, mivel a kérdésre nem lehet egyértelműen „igen”-nel vagy „nem”-mel válaszolni. A kérdés ugyanis olyan tárgyi ismeretet előfeltételez, amellyel általában a választópolgárok nem rendelkeznek. Ilyen például a kérdésnek az a része, amely az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésre utal, illetve a termőföld és a védett természeti terület kifejezések.

2. A másik kifogás szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés részben okafogyott, a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: termőföldtörvény) 7. §(1) bekezdése szerint ugyanis külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg, részben pedig idő előtti, a népszavazást kezdeményezők által felvetett kérdésben ugyanis csak az Európai Unióhoz való „csatlakozás egész feltételrendszere ismeretében lehet és kell” döntést hozni.

3. Több indítványozó sérelmezi, hogy a kérdésre adandó válasz egy jövőbeli eseménytől függ. Jelenleg az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalma, így az átmeneti mentesség ideje sem ismert. A kifogást előterjesztők szerint ezért a kérdésre egyértelmű válasz nem adható.

4. Végül arra hivatkozik az egyik kifogást előterjesztő, hogy az OVB által hitelesített kérdés azért nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az Országgyűlés, mivel a csatlakozási szerződés tartalma még nem ismert, a népszavazás eredményéből következő jogalkotási kötelezettségét nem tudja meghatározni.

A fentiek alapján a kifogást előterjesztők azt kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy semmisítse meg az OVB aláírásgyűjtő ívet hitelesítő döntését, és kötelezze a testületet új eljárás lefolytatására. A határozat ellen a törvényes határidőn belül érkezett kifogásokat az Alkotmánybíróság egyesítette és egy eljárásban soron kívül bírálta el.

III.

Az Alkotmánybíróság a 136/2002. (VII. 19.) OVB határozat ellen benyújtott kifogásokat az Alkotmány, a Ve. és az Nsztv. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

Alkotmány „2. §(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/C. §(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

Nsztv. „8. §(1) Az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

„10. §Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. §(1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

Ve. „130. §(1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. [...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróságnak a kifogások alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogások megfelelnek-e a Ve. 78. §(2) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. 25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogások megfelelnek a törvényi feltételeknek, ezért azokat a Ve. 130. §(3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2.1. Az Alkotmánybíróság által az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban megfogalmazott kritériumok alapján a népszavazásra bocsátandó kérdés akkor egyértelmű, ha az kétséget kizáróan megválaszolható, eldöntendő kérdés esetében arra „igen” vagy „nem” felelet adható. A kérdésnek világosnak és kizárólag egyféleképpen értelmezhetőnek kell lennie. Nem követelmény viszont a kérdés megfogalmazásakor, hogy a kezdeményező az egyes jogágak kifejezőkészségét, illetve az egyes szakterületek terminus technicusait használja. (ABH 2001, 399, 403.) A kérdés megfogalmazása során önmagában az egyes szakterületek terminológiájának pontatlan használata nem jelenti az Nsztv. 13. §-a sérelmét. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jelen kérdésben szereplő (szak)kifejezések – mint például a „termőföld”, a „védett természeti terület” és az „az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés” – a kérdés egészének érthetőségét nem zavarják. A népszavazásra bocsátandó kérdés érthető és megfelel az Nsztv. 13. §-ában foglalt követelményeknek. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megalapozatlannak találta azt a kifogást, amely a kérdés egyértelműségét vitatta.

2.2. Az Alkotmánybíróság több határozatában is felhívta a figyelmet arra, hogy az Alkotmánybíróságnak nem feladata a jogorvoslati eljárás során annak tisztázása, hogy a magyar jog hatályos szabályrendszere milyen jogi rendelkezéseket tartalmaz a népszavazásra bocsátandó kérdéssel kapcsolatosan. [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.; 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 399, 403.; 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 414, 418.] Nem érinti a népszavazás lebonyolíthatóságát, ha a népszavazás idején hatályban lévő jogi normák a népszavazásra feltett kérdésben foglaltakkal azonos tartalommal szabályoznak életviszonyokat. Az egyértelműség követelményéből csupán az következik, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni: egyáltalán terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen. Jelen ügyben az a tény, hogy a hatályban lévő termőföldtörvény 7. §(1) bekezdése kizárja, hogy külföldi magánszemély és jogi személy termőföld vagy védett természeti terület tulajdonjogát szerezhesse meg, nem jelenti azt, hogy a vizsgált kérdésben a választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak ne lenne helye. Különös tekintettel arra, hogy külföldi magánszemély és szervezet korlátozott módon ugyan, de a termőföldtörvény jelenleg hatályos szabályai [4. §, 6. §(2), (3)] alapján is szerezhethet termőföldtulajdont.

2.3. Több indítványozó sérelmezi, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés egy úgynevezett „felfüggesztő feltételt” tartalmaz, arra ugyanis, minthogy az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalma nem ismert, egyértelmű válasz nem adható. A kifogást előterjesztők egyike szerint pedig a kérdés azért nem felel meg az Nsztv. 13. §(1) bekezdésben foglalt követelménynek, mert az Országgyűlés a népszavazásból esetlegesen következő jogalkotási kötelezettségének nem tud eleget tenni. Az Alkotmány 28/C. §(3) bekezdése alapján, ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. Az Nsztv. 8. §(1) bekezdése ezt úgy

fogalmazza meg, hogy az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés kötelező az Országgyűlésre. Az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezései alapján tehát egy olyan népszavazási döntés esetében, amely valamely, a jövőben bekövetkező eseménytől függően kötelezi az Országgyűlést jogszabályalkotásra vagy éppen az attól való tartózkodásra, a parlament az esemény megtörténtének pillanatától köteles eleget tenni az Alkotmány 28/C. §(3) és az Nsztv. 8. §(1) bekezdésekben foglalt kötelezettségének. A népszavazásra bocsátandó kérdésben az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalmától és az abban esetlegesen szereplő átmeneti mentesség idejétől függ, hogy az Országgyűlést a népszavazás eredménye mikor és milyen jogi norma megalkotására kötelezi. A kérdés ugyanis arra irányul, hogy ha a Magyar Köztársaság az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződésben Magyarország átmenetileg mentesül a külföldi magánszemélyek termőföld-tulajdonszerzési tilalma feloldásának kötelezettsége alól, úgy az átmeneti idő leteltéig e tilalmat a magyar jogalkotó feloldja vagy ne oldja fel.

3. A 136/2002. (VII. 19.) OVB határozat szerint az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítéséről szóló határozat az Nsztv. 10. §-án alapul, az azon szereplő kérdésről tartható népszavazás. Az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlata alapján – a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásában arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 392, 394., 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 399, 401., 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 414, 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek az összes népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e.

4. Az Alkotmánybíróság jelen eljárásában figyelemmel volt arra, hogy az Országgyűlés a 23/1998. (III. 11.) OGY határozatában elutasította az országos népszavazás kiírását a következő kérdésben: „Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon külföldi sem egyénileg, sem szervezeteken keresztül – annak tagjaként vagy tulajdonosaként, közvetve és maga a szervezet ne szerezhessen termőföld tulajdont?” Az Országgyűlés ugyanis megállapította, hogy az eredményes népszavazás következményeképpen olyan jogszabályokat kellene alkotni, amely az OECD Tőkemozgások Liberalizálási Kódexének több pontja és számos kétoldalú, beruházásvédelmi megállapodás tekintetében sértené Magyarország nemzetközi szerződésből származó kötelezettségeit. Az országgyűlési határozat elleni kifogás alapján indult eljárást azonban az Alkotmánybíróság megszüntette, mivel a jogorvoslati eljárást kezdeményezők a kifogást visszavonták. (220/H/1998. AB végzés, ABH 1998. 1291.)

5. A termőföldtörvény 7. §(1) bekezdése alapján külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg. A termőföldtörvény sem zárja ki azonban, hogy külföldi természetes vagy jogi személy öröklés útján, elbirtoklással, ráépítéssel vagy kárpótlási célú árverés során szerezzen termőföldtulajdont. A termőföldtörvény 4. §-a ugyanis úgy rendelkezik, hogy a termőföldtörvény II. fejezetének alkalmazása szempontjából tulajdonszerzésnek kell tekinteni a termőföld tulajdonjogának – ideértve a részarányként meghatározott tulajdont is – bármilyen jogcímen (szerzőmódon) történő megszerzését, kivéve a törvényes örökléssel, az elbirtoklással, ráépítéssel, kisajátítással és a kárpótlási célú árverés során történő tulajdonszerzést. A termőföldtörvény 6. §(1) bekezdése alapján belföldi jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet – a Magyar Állam, az önkormányzat és a közalapítvány kivételével – nem szerezhethet termőföldtulajdont, de ugyanezen törvény 6. §(3) bekezdése például lehetővé teszi, hogy jelzálog-hitelintézet a jelzálog-hitelintézetről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvényben foglalt korlátozásokkal és időtartamra termőföldet szerezhethet. Ez utóbbi rendelkezés alapján pedig jelzálog-hitelintézet tulajdonosaként külföldi termőföldtulajdonhoz juthat. A külföldi magánszemély és szervezet tehát korlátozott módon, de a termőföldtörvény jelenleg hatályos szabályai alapján is szerezhethet termőföldtulajdont.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben a probléma nem az, hogy a népszavazás eredményétől függően az Országgyűlésnek módosítania kellene a termőföldtörvény több, jelenleg hatályban lévő rendelkezését, hanem az, hogy a jogszabályváltozás több hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érinthet.

6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az OVB a népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében nem vizsgálta meg kellő körültekintéssel, hogy az valamennyi jogszabályi feltételnek megfelel-e, ezért az Alkotmánybíróság a 136/2002. (VII. 19.) OVB határozatot megsemmisítette, és az OVB-t új eljárásra utasította. Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint a Magyar Közlönyben megjelent, a népszavazásra vonatkozó OVB határozatnak a megsemmisítésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2002. december 16.

Dr. Németh János
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály
alkotmánybíró

Dr. Czucz Ottó
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila
Alkotmánybíró

Dr. Kiss László
alkotmánybíró

Dr. Strausz János
alkotmánybíró

Dr. Holló András
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné Dr. Vasadi Éva
alkotmánybíró

137/2002. (VII. 19.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I., T.-K. B. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet hitelesíti.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül, az Alkotmánybírósághoz címezve, az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I. és T.-K. B. 2002. július 11-én országos népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e azzal, hogy sem belföldi, sem külföldi jogi személy, sem jogi személyiség nélküli más szervezet – a 2002. június 15-i állapot szerint hatályos termőföldről szóló 1994. évi LV. Törvényben meghatározott kivételekkel – termőföld tulajdonjogát az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésben megállapított átmeneti mentesség lejártáig ne szerezhesse meg?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a Ve. 118. §-ban jogszabályi követelményeknek megfelel.

A kérdés megfogalmazása megfelel továbbá az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglalt azon előírásnak, mely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §-án és 13§-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Az Alkotmánybíróság 63/2002. (XII. 3.) AB határozata a 137/2002. (VII. 19.) OVB határozat ellen benyújtott kifogások tárgyában

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének és az azon szereplő kérdésnek a hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 137/2002. (VII. 19.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében Glattfelder Béla, Boros Imre és Turi-Kovács Béla aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben: „Egyetért-e azzal, hogy sem belföldi, sem külföldi jogi személy, sem jogi személyiség nélküli más szervezet – a 2002. június 15-i állapot szerint hatályos termőföldről szóló 1994. évi LV. törvényben meghatározott kivételekkel – termőföld tulajdonjogát az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésben megállapított átmeneti mentesség lejártáig ne szerezhesse meg?” Az OVB eljárása során megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelel; a népszavazás tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, a kérdésben az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésére figyelemmel az országos népszavazás nem kizárt, a kérdés megfogalmazása az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében foglalt figyelembe vételével történt, az aláírásgyűjtő ív megfelel a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118. §(3)–(5) bekezdéseiben foglalt alaki követelményeknek. Erre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív

mintapéldányát és az azon szereplő kérdést az ügyben meghozott 137/2002. (VII. 19.) OVB határozatával hitelesítette.

II.

1. Az OVB határozata ellen benyújtott kifogás szerint az OVB- nek az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Nsztv. 13. §(1) bekezdésére tekintettel meg kellett volna tagadnia, mivel a kérdésre nem lehet egyértelműen „igen”-nel vagy „nem”-mel válaszolni. A kérdés ugyanis olyan tárgyi ismeretet előfeltételez, amellyel általában a választópolgárok nem rendelkeznek. Ilyen például a kérdésnek az a része, amely az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésre utal, illetve a termőföld és a jogi személyiség nélküli más szervezet kifejezések.

2. A másik kifogás szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés részben okafogyott, a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: termőföldtörvény) 7. §(1) bekezdése szerint ugyanis külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg. Az indítványozó szerint a népszavazás a termőföldtörvény 6. §(1) bekezdésének megerősítésére irányul, e rendelkezés szerint ugyanis belföldi jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet termőföld tulajdonjogát – a Magyar Állam, az önkormányzat és a közalapítvány kivételével – nem szerezheti meg. A kifogást előterjesztő ezen túl idő előttinek tartja a népszavazást, az azt kezdeményezők által felvetett kérdésben ugyanis csak az Európai Unióhoz való „csatlakozás egész feltételrendszere ismeretében lehet és kell” döntést hozni.

3. Több indítványozó sérelmezi, hogy a kérdésre adandó válasz egy jövőbeli eseménytől függ. Jelenleg az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalma, így az átmeneti mentesség ideje sem ismert. A kifogást előterjesztők szerint ezért a kérdésre egyértelmű válasz nem adható. 4. Végül arra hivatkozik az egyik kifogást előterjesztő, hogy az OVB által hitelesített kérdés azért nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az Országgyűlés, mivel a csatlakozási szerződés tartalma még nem ismert, a népszavazás eredményéből következő jogalkotási kötelezettségét nem tudja meghatározni.

A fentiek alapján a kifogást előterjesztők azt kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy semmisítse meg az OVB aláírásgyűjtő ívet hitelesítő döntését, és kötelezze a testületet új eljárás lefolytatására. A határozat ellen a törvényes határidőn belül érkezett kifogásokat az Alkotmánybíróság egyesítette és egy eljárásban soron kívül bírálta el.

III.

Az Alkotmánybíróság a 137/2002. (VII. 19.) OVB határozat ellen benyújtott kifogásokat az Alkotmány, az Nsztv. és a Ve. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

Alkotmány „2. §(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/C. §(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

Nsztv. „8. §(1) Az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

„10. §Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. §(1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

Ve. „130. §(1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. [...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróságnak a kifogások alapján lefolytatott eljárása jog-

orvoslati eljárás. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogások megfelelnek-e a Ve. 78. §(2) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. 25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogások megfelelnek a törvényi feltételeknek, ezért azokat a Ve. 130. §(3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2.1. Az Alkotmánybíróság által az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban megfogalmazott kritériumok alapján a népszavazásra bocsátandó kérdés akkor egyértelmű, ha az kétséget kizáróan megválaszolható, eldöntendő kérdés esetében arra „igen” vagy „nem” felelet adható. A kérdésnek világosnak is kizárólag egyféle-képpen értelmezhetőnek kell lennie. Nem követelmény viszont a kérdés megfogalmazásakor, hogy a kezdeményező az egyes jogágak kifejezőképességét, illetve az egyes szakterületek terminus technicusait használja. (ABH 2001, 399, 403.) A kérdés megfogalmazása során önmagában az egyes szakterületek terminológiájának pontatlan használata nem jelenti az Nsztv. 13. §-a sérelmét. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jelen kérdésben szereplő (szak)kifejezések – mint például a „jogi személyiség nélküli más szervezet”, a „termőföld” és az „Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés” – a kérdés egészének érthetőségét nem zavarják. A népszavazásra bocsátandó kérdés érthető és megfelel az Nsztv. 13. §-ában foglalt követelményeknek.

2.2. Nem találta az Alkotmánybíróság az egyértelműség követelményébe ütközőnek azt sem, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés egyszerre és együttesen kérdez rá a belföldi, a külföldi jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli más szervezetek termőföldtulajdon- szerzésének megengedhetőségére. Az Alkotmánybíróság az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatában megállapította, hogy sérti az Nsztv. 13. §(1) bekezdését és az Alkotmány népszavazáshoz való jogot biztosító 2. §(2) bekezdését, ha a népszavazásra bocsátandó kérdés több olyan alkérdésből áll, amelyek ellentmondanak egymásnak, amelyek egymáshoz való viszonya nem egyértelmű, vagy amelyek nem következnek egymásból, illetve amelyek tartalmilag egymáshoz nem kapcsolódnak. Minthogy az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban vizsgált kérdés két, témakörét tekintve is jól elkülöníthető alkérdésből állt, nem felelt meg az egyértelműség követelményének. Jelen esetben azonban a népszavazást kezdeményező egyszerre és együttesen kívánja kizárni a termőföldtulajdon megszerzésének lehetőségéből a belföldi és a külföldi jogi személyeket, valamint a jogi személyiség nélküli más szervezeteket, azzal a kivétellel, amit a 2002. június 15-én hatályban lévő termőföldtörvény megfogalmaz. Eszerint a belföldi jogi személyek közül a Magyar Állam, az önkormányzat és a közalapítvány korlátozás nélkül szerezhethet termőföldtulajdont. A termőföldtörvény 6. §(2) és (3) bekezdései pedig lehetővé teszik, hogy

meghatározott feltételek mellett az egyházi jogi személyek és a jelzálog- hitelin-tézetek termőföld tulajdonjogát megszerezzék. A kérdésben foglalt közbevetés tehát a kérdést pontosítja és további információval szolgál. Egyértelművé teszi, hogy a kezdeményező a jövőben sem kívánja kizárni a termőföldtörvény által jelenleg kedvezményezett belföldi jogi személyeket a termőföldtulajdon-szerzésből. A termőföldtörvény keretein belül marad a kérdésnek az a része is, amely a külföldiek termőföld tulajdonszerzését kívánja kizárni. Minthogy a ter-mőföldtörvényre kifejezetten hivatkozik a kérdés, egyértelmű, hogy e törvény 4. §-ának szóhasználatát figyelembe véve a népszavazásra bocsátandó kérdés nem érinti a termőföld tulajdonjogának törvényes örökléssel, elbirtoklással, ráépítés-sel, kisajátítással és kárpótlási célú árverés során történő megszerzését. Az Or-szágyűlés és más jogalkotásra jogosult szervek által kibocsátott jogszabályok a Magyar Közlönyben való kihirdetést követően mindenki számára hozzáférhető-ek. A népszavazásra bocsátandó kérdést aláírásukkal támogató választópolgárok tehát megismerhetik azok tartalmát. Ezen túl, jelen esetben, a termőföldtörvény-ben foglaltak egy a termőföldtulajdon- szerzést érintő kérdés népszavazásra bo-csátását követően a Ve.-ben szabályozott módon nyilvános vita tárgyai lesznek, amely szintén a választópolgárok tájékozódását segíti.

2.3. Az Alkotmánybíróság több határozatában is felhívta a figyelmet arra, hogy az Alkotmánybíróságnak nem feladata a jogorvoslati eljárás során annak tisztázása, hogy a magyar jog hatályos szabályrendszere milyen jogi rendelkezé-seket tartalmaz a népszavazásra bocsátandó kérdéssel kapcsolatosan. [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.; 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 399, 403.; 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 414, 418.] Nem érinti a népszavazás lebonyolíthatóságát, ha a népszavazás idején hatály-ban lévő jogi normák a népszavazásra feltett kérdésben foglaltakkal azonos tar-talommal szabályoznak életviszonyokat. Az egyértelműség követelményéből csupán az következik, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni: egyáltalán terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, mi-lyen. Jelen esetben az a tény, hogy a hatályban lévő termőföldtörvény 7. §(1) bekezdése kizárja, hogy külföldi magánszemély és jogi személy termőföld vagy védett természeti terület tulajdonjogát szerezhesse meg, ugyanezen törvény 6. §(1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy belföldi jogi személy és jogi szemé-lyiség nélküli más szervezet termőföld tulajdonjogát – a Magyar Állam, az ön-kormányzat és a közalapítvány kivételével – nem szerezheti meg, nem jelenti azt, hogy a vizsgált kérdésben a választópolgárok által kezdeményezett népsza-vazásnak ne lenne helye.

2.4. Több indítványozó sérelmezi, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés egy úgynevezett „felfüggesztő feltételt” tartalmaz, arra ugyanis, minthogy az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalma nem ismert, egyértel-mű válasz nem adható. A kifogást előterjesztők egyike szerint pedig a kérdés azért nem felel meg az Nsztv. 13. §(1) bekezdésben foglalt követelménynek,

mert az Országgyűlés a népszavazásból esetlegesen következő jogalkotási kötelezettségének nem tud eleget tenni. Az Alkotmány 28/C. §(3) bekezdése alapján, ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. Az Nsztv. 8. §(1) bekezdése ezt úgy fogalmazza meg, hogy az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés kötelező az Országgyűlésre. Az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezései alapján tehát egy olyan népszavazási döntés esetében, amely valamely, a jövőben bekövetkező eseménytől függően kötelezi az Országgyűlést jogszabályalkotásra vagy éppen az attól való tartózkodásra, a parlament az esemény megtörténtének pillanatától köteles eleget tenni az Alkotmány 28/C. §(3) és az Nsztv. 8. §(1) bekezdésekben foglalt kötelezettségének. A népszavazásra bocsátandó kérdésben az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalmától és az abban esetlegesen szereplő átmeneti mentesség idejétől függ, hogy az Országgyűlést a népszavazás eredménye mikor és milyen jogi norma megalkotására kötelezi. A kérdés ugyanis arra irányul, hogy ha a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződésben Magyarország átmenetileg mentesül a külföldi és belföldi jogi személyek, valamint jogi személyiség nélküli más szervezetek termőföld- tulajdonszerzési tilalma feloldásának kötelezettsége alól, úgy az átmeneti idő leteltéig e tilalmat a magyar jogalkotó feloldja vagy ne oldja fel.

Az Alkotmánybíróság mindezek alapján a kifogásokat elutasította, és az OVB 137/2002. (VII. 19.) számú határozatát helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság figyelemmel az OVB határozat Magyar Közlönyben való megjelenésére, elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2002. december 2.

Dr. Németh János
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István
alkotmánybíró
Dr. Czucz Ottó
alkotmánybíró
Dr. Harmathy Attila
Alkotmánybíró
Dr. Kiss László
alkotmánybíró
Dr. Strausz János
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály
alkotmánybíró
Dr. Erdei Árpád
alkotmánybíró
Dr. Holló András
alkotmánybíró
Dr. Kukorelli István
előadó alkotmánybíró
Dr. Tersztyánszky Dr. Vasadi Éva
alkotmánybíró

140/2002. (VIII. 1.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. J. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. J. 2002. július 15.-én népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő ív hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel.

„Akarja-e Ön, hogy az 1994. évi XXIII-as törvény 2. paragrafusában meghatározott fontos, valamint közbizalmi és közvélemény-formáló tisztségeket betöltő személyeket (pl. országgyűlési képviselőket, a köztársasági elnököt, a Kormány és az Alkotmánybíróság tagjait, a Legfőbb Ügyészt, az államtitkárokat és még másokat) ellenőrizzék, azaz átvilágítsák a tekintetben, hogy dolgoztak-e szolgálati, munka illetve megbízási viszony alapján az 1994. évi XXIII-as törvény 1-es paragrafus a) pontjában felsorolt intézményeknek (pl. III-as főcsoportfőnökségnek) tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében megfogalmazott követelménybe ütközik. E jogszabályhely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A K. J. által megfogalmazott kérdés nem egyértelmű, mivel annak a „dolgoztak-e” kitétele ellentétben áll a „tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást” kitételével. A kérdés e két fordulat

lata már a köznapi nyelvi értelmezés szerint is ellentétes egymással. Ez az ellentét, különös figyelemmel az Alkotmánybíróság 60/1994. (XII. 24.) AB határozata indokolásának IV. 2. db) alpontjára, sérti a jogállami jogbiztonság alkotmányos követelményét. Megállapítható továbbá, hogy a kérdésben szereplő „és még másokat” kitétel pontatlan, ebben a megfogalmazásban a kérdés által érintett személyi kör nem meghatározható.

A fentiek szerint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre nem lehet egyértelműen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §c) pontján és 13. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

141/2002. (VIII. 1.) OVB határozata

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. J. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. J. 2002. július 15.-én népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő ív hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel.

„Akarja-e Ön, hogy az 1994. évi XXIII-as törvény 2. paragrafusában felsorolnak mint fontos, valamint közbizalmi és közvélemény-formáló tisztségeket betöltő személyeket (pl. országgyűlési képviselőket, a köztársasági elnököt, a Kormány és az Alkotmánybíróság tagjait, a Legfőbb Ügyészt, az államtitkárokat és még másokat) ne legyenek választhatóak 2020 június 30-ig olyan tisztségekbe, melyek az 1994-es XXIII-as törvény 2. paragrafusában szerepelnek, amennyiben ellenőrzésük, azaz átvilágításuk során kiderül róluk, hogy szolgálati, munka illetve megbízási jogviszony alapján az 1994. évi XXIII-as törvény 1-es paragrafus a) pontjában felsorolt intézményeknek (pl. III-as főcsoportfőnökségnek) dolgoztak (tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást valaha)?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében megfogalmazott követelménybe ütközik. E jogszabályhely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A K. J. által megfogalmazott kérdés nem egyértelmű, mivel annak a „dolgoztak” kitétele ellentétben áll a „(tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást valaha)” kitéttel. A kérdés e két fordulata már a köznapi nyelvi értelmezés szerint is ellentétes egymással. Ez az ellentét, különös figyelemmel az Alkotmánybíróság 60/1994. (XII. 24.) AB határozata indokolásának IV. 2. db) alpontjára, sérti a jogállami jogbiztonság alkotmányos követelményét. Megállapítható továbbá, hogy a kérdésben szereplő „és még másokat” kitétel pontatlan, ebben a megfogalmazásban a kérdés által érintett személyi kör nem meghatározható.

A fentiek szerint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre nem lehet egyértelműen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §c) pontján és 13. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

142/2002. (VIII. 1.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. J. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. J. 2002. július 15.-én népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő ív hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel.

„Akarja-e Ön, hogy az önkormányzati képviselőket ellenőrizzék, azaz átvilágítsák a tekintetben, hogy dolgoztak-e szolgálati, munka illetve megbízási viszony alapján az 1994. évi XXIII-as törvény 1-es paragrafus a) pontjában felsorolt intézményeknek (pl. III-as főcsoportfőnökségnek) tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében megfogalmazott követelménybe ütközik. E jogszabályhely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A K. J. által megfogalmazott kérdés nem egyértelmű, mivel annak a „dolgoztak-e” kitétele ellentétben áll a „tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást” kitételével. A kérdés e két fordulata már a köznapi nyelvi értelmezés szerint is ellentétes egymással. Ez az ellentét, különös figyelemmel az Alkotmánybíróság 60/1994. (XII. 24.) AB határozata-

ta indokolásának IV. 2. db) alpontjára, sérti a jogállami jogbiztonság alkotmányos követelményét.

A fentiek szerint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre nem lehet egyértelműen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §c) pontján és 13. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

143/2002. (VIII. 1.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. J. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. J. 2002. július 15.-én népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő ív hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel.

„Akarja-e Ön, hogy azon önkormányzati képviselő jelöltek, akikről ellenőrzésük, azaz átvilágításuk során kiderül hogy szolgálati, munka illetve megbízási viszony alapján az 1994. évi XXIII-as törvény 1-es paragrafus a) pontjában felsorolt intézményeknek (pl. III-as főcsoportfőnökségnek) dolgoztak (tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást) ne legyenek választhatóak 2020 június 30-ig önkormányzati képviselőknek?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében megfogalmazott követelménybe ütközik. E jogszabályhely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A K. J. által megfogalmazott kérdés nem egyértelmű, mivel annak a „dolgoztak” kitétele ellentétben áll a „(tekintet nélkül arra, hogy adtak-e jelentést, illetve kaptak-e munkájukért cserébe ellenszolgáltatást)” kitéttel. A kérdés e két fordulata már a köznap nyelv értelmében is ellentétes egymással. Ez az el-

lentét, különös figyelemmel az Alkotmánybíróság 60/1994. (XII. 24.) AB határozata indokolásának IV. 2. db) alpontjára, sérti a jogállami jogbiztonság alkotmányos követelményét.

A fentiek szerint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre nem lehet egyértelműen válaszolni.

A határozat az Nsztv. 10. §c) pontján és 13. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

144/2002. (VIII. 1.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. S. M. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. S. M. 2002. július 18-án népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Akarja-e, hogy a 2002. évi országgyűlési képviselő választásokon többszörösen szavazók számítógépes kiszűrésének tényét az Országos Választási Iroda munkatársai bizonyítsák?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az nem felel meg a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 28/B. §(1) bekezdésében foglalt feltételnek, mely szerint országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. A választási irodák azonban – így az Országos Választási Iroda is – a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek pártsemleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek megteremtésével, a törvényes feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek, melyeknek szakmai tevékenységét az Országos Választási Iroda vezetője útján a belügyminiszter irányítja. Ezért az Országos Választási Iroda tevékenységének irányítása nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, a Ve. 35. §(1), 39. §(1), 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

145/2002. (VIII. 1.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. S. M. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. S. M. 2002. július 18-án népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Akarja-e, hogy a 2002. évi országgyűlési képviseléválasztások szavazólapjait a választások napjától számított 7 évig megőrizzék?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy a feltett kérdés nem felel meg az egyértelműség kritériumának.

A Ve. 75. §(3) bekezdése értelmében a választási iratokat – a jegyzőkönyv kivételével – a választást követő 90. nap után meg kell semmisíteni. A 2002. évi országgyűlési képviseléválasztások esetében ez a nap 2002. július 20-ára esett. A kérdés létező iratokként kezeli a szavazólapokat. A kérdés ezért megtévesztő, mert sikeres népszavazás esetén a népszavazás időpontjában már fizikailag megsemmisült iratok megőrzésére teremtene jogi kötelezettséget.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, a Ve., 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

146/2002. (VIII. 1.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a K. S. M. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

K. S. M. 2002. július 18-án népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Akarja-e, hogy a 2002. évi országgyűlési képviselő választások első fordulójának szavazólapjait kézzel újrászámolják?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének. A kérdés félrevezető a tekintetben, hogy megfogalmazásából a szavazólapok sértetlensége következik, azonban – a Ve. 75. §(3) bekezdése alapján – a 2002. évi országgyűlési képviselőválasztások szavazólapjait 2002. július 20-a után megsemmisítették, ezért a kiírandó népszavazás időpontjában már nem újrászámolhatóak.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án, valamint 13. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

147/2002. (VIII. 1.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Ny. F. J. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

Ny. F. J. 2002. július 22-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon a 2002. évi országgyűlési választást megismételjék?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az nem felel meg a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 28/B. §(1) bekezdésében foglalt feltételnek, mely szerint országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. Általános országgyűlési képviselőválasztás kiírása viszont, az Alkotmányban meghatározott feltételek fennállása esetén, a Magyar Köztársaság elnökének hatáskörébe tartozik.

Az Országos Választási Bizottság megállapítja továbbá, hogy a kérdés feltételezi az Országgyűlés felosztatását (ami szintén a köztársasági elnök hatásköre) vagy feloszlásának kimondását, ami ugyan az Országgyűlés hatáskörébe tartozna, ilyen döntés meghozatalára azonban az Országgyűlés népszavazás útján nem kötelezhető.

A határozat az Alkotmány 28/B. §(1) bekezdésén, az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án és 13. §-án, a Ve.

117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

**Az Alkotmánybíróság 50/2002. (X. 11.) AB végzése a
147/2002. (VIII. 1.) OVB határozat ellen benyújtott kifogása tárgyában**

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság országos népszavazás aláírásgyűjtő ívének és az azon szereplőkérdésnek a hitelesítése tárgyában hozott határozata ellenbenyújtott kifogás alapján meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 147/2002. (VIII. 1.) OVB határozata ellen benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a végzését a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

1. Nyári Ferenc József országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól (a továbbiakban: OVB). Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel: „Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon a 2002. évi országgyűlési választást megismételjük?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az OVB megállapította, hogy az nem felel meg az Alkotmány 28/B. §(1) bekezdésében foglalt feltételnek, amely szerint országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. Általános országgyűlési képviselő-választás kiírása viszont, az Alkotmányban meghatározott feltételek fennállása esetén, a Magyar Köztársaság elnökének hatáskörébe tartozik.

Az OVB megállapította továbbá, hogy a kérdés feltételezi az Országgyűlés feloszlását (ami szintén a köztársasági elnök hatásköre) vagy feloszlásának kimondását, ami ugyan az Országgyűlés hatáskörébe tartozna, ilyen döntés meghozatalára azonban az Országgyűlés népszavazás útján nem kötelezhető.

Mindezekre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését a 147/2002. (VIII. 1.) számú határozatával megtagadta.

2. Az OVB határozata ellen 2002. augusztus 13-án – a törvényes határidőn belül – kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz. Ebben a kifogás előterjesztője leírta az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdést, ismertette az OVB határozatát, valamint kifejtette, hogy az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 10. §-a – álláspontja szerint – nem értelmezhető. Mindezek alapján a kifogás előterjesztője

az OVB-határozat felülvizsgálatát és ezzel összefüggésben az Nsztv. 10. §-ának „érvénytelenítését” kezdeményezte.

Az Alkotmánybíróság számára a jelen ügyben irányadó hatásköri és eljárási szabályokat az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §h) pontjában foglaltaknak megfelelően a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.), valamint az Nsztv. határozza meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az OVB határozata ellen benyújtott kifogás alapján lefolytatott eljárás jogorvoslati eljárás, amelynek során – a Ve. 116. §-a alapján – vizsgálni kell, hogy a benyújtott kifogás megfelel-e a Ve. 78. §(2) bekezdésében foglalt formai és tartalmi követelményeknek. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256; 512/H/1999. AB végzés, ABH 1999, 935-936.] E feltételek a következők:

„78. §(2) A kifogásnak tartalmaznia kell a törvénysértés bizonyítékainak megjelölését és a kifogás benyújtójának irtesítési címét. A hiányosan benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.”

Az Alkotmánybíróság jelen ügyben arra a megállapításra jutott, hogy a kifogás előterjesztője nem jelölte meg, hogy az OVB döntését mely törvényi rendelkezéssel tarja ellentétesnek, és milyen indokok alapján tartja törvénysértőnek. A kifogásban fellelhető egyetlen indok az, hogy az Nsztv. 10. §-a az előterjesztő megítélése szerint nem értelmezhető.

Ezért az Alkotmánybíróság a Ve. 78. §(2) bekezdésére tekintettel a hiányosan benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

Az Alkotmánybíróság, figyelemmel az OVB-határozat Magyar Közlönyben való megjelenésére, elrendelte e végzésének a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2002. október 8.

Dr. Németh János
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Németh János
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
Dr. Bagi István
alkotmánybíró helyett

Dr. Czúcz Ottó
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila
Alkotmánybíró

Dr. Kiss László
alkotmánybíró

Dr. Strausz János
alkotmánybíró

Dr. Holló András
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné Dr. Vasadi Éva
alkotmánybíró

172/2002. (VIII. 23.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Ny. F. J. által benyújtott népszavazás-kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

Ny. F. J. 2002. augusztus 8-án népszavazás-kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Akarja-e Ön, hogy Magyarország 2010-ig az Európai Unió tagja legyen a nemzeti önrendelkezés megtartása mellett?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. §(1) bekezdésében megfogalmazott követelménybe ütközik. E jogszabályhely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A Ny. F. J. által feltett kérdés „nemzeti önrendelkezés” tartalma az Európai Unióhoz való csatlakozás kapcsán egyértelműen nem határozható meg. Az Európai Unióhoz való csatlakozással a Magyar Köztársaság önrendelkezési joga nem sérül annak ellenére, hogy a csatlakozás után az Európai Unió erre feljogosított szerveinek meghatározott döntései a Magyar Köztársaság területén is kihirdetés nélkül, közvetlenül hatályosulnak, korlátozva ezzel az Országgyűlés törvényalkotó jogkörét.

A határozat az Alkotmány 28/B. §(1) bekezdésén, az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-án és 13. §-án, a Ve. 117. §(1) bekezdésén, valamint 118. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

2/2003. (I. 8.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a T. Gy. és mások által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja. A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

I.

T. Gy. 2002. december 12-én népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Akarja-e Ön, hogy még az Európai Unióhoz való csatlakozásról szóló népszavazás előtt ügydöntő népszavazás kötelezze az Országgyűlést: hozzon határozatot arról, hogy az Európai Unióval folytatott tárgyalás keretében a Kormány tárgyalja újra „A tőke szabad áramlásáról” szóló fejezetet és onnan vegye ki a termőföldet?”

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív vizsgálata során megállapította, hogy az nem felel meg a Ve. 118. §(5) bekezdésében foglalt alaki feltételnek, ugyanis nincs rajta feltüntetve az „aláírást gyűjtő polgár aláírása” rovat. Ezért az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban Nsztv.) 18. §c) pontjában foglaltak alapján az ívek hitelesítését az Országos Választási Bizottság megtagadta.

A formai hiba miatt a népszavazásra feltenni kívánt kérdés tartalmi vizsgálatát az Országos Választási Bizottság mellőzte.

II.

A határozat a Ve. 117. §-án, 118. §(5) bekezdésén, az Nsztv. 18. §c) pontján, a jogorvoslatról való tájékoztatás a Ve. 130. §(1) bekezdésén alapul.

17/2003. (I. 23.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Magyar Igazság és Élet Pártja által benyújtott népszavazás-kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Magyar Igazság és Élet Pártja 2002. június 21.-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e azzal, hogy jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet – a Magyar Állam, a helyi önkormányzatok, a közalapítványok, az egyházi jogi személyek és Jelzálogbank kivételével –, valamint nem magyar állampolgárságú természetes személy termőföld tulajdonjogát sem Magyarország uniós csatlakozásáig, sem azt követően ne szerezhesse meg ?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdést (a továbbiakban: kérdés) tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Országos Választási Bizottság a 133/2002. (VII. 11.) OVB határozatával megtagadta. Az Alkotmánybíróság a 72/2002. (XII. 19.) AB határozatával e határozatot megsemmisítette, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozata szerint a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16.-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény 67. cikkében foglalt kötelezettség a Magyar Köztársaság jelenlegi és jövőbeni jogszabályainak a Közösség jogszabályaihoz való „lehetséges mértékű” jogközelítésére vonatkozik. A kérdés, amely a jogközelítés „lehetséges

mértékét” befolyásolja, csupán a kérdés által érintett jogterületen – és nem a jogközelítés egészére – van kihatással, nem érinti a jogközelítés általában vállalt kötelezettségét.

Az új eljárás során az Országos Választási Bizottság a kérdés jogszabályi feltételeknek való megfelelése további vizsgálata körében áttekintette a Magyar Köztársaság OECD tagságából fakadó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést érintő kötelezettségeket. Megállapította, hogy az OECD-nek a tőkeközmű liberalizálására vonatkozó, minden tagja számára irányadó angol nyelvű szabályozása a „termőföld” vonatkozásában nem tartalmaz előírásokat, az „ingatlan” vonatkozásában pedig a Magyar Köztársaság fenntartással élt. A „termőföld” tekintetében a kétoldalú beruházásvédelmi megállapodások sem tartalmaznak korlátozásokat.

E körben tehát az Országos Választási Bizottság a kérdés népszavazásra bocsátásának nem látja akadályát.

A jelen eljárásban azonban – mint az Alkotmánybíróság által elrendelt új eljárásban – az Országos Választási Bizottságnak irányadó jogszabályként már vizsgálnia kellett a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés által 2002. december 17.-én elfogadott 2002. évi LXI. törvény (a továbbiakban: Törvény) 10. §-át is. E § alapján az Alkotmány hatályos 79. §-a immár a következő:

„Ügydöntő országos népszavazást kell tartani a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő, a csatlakozási szerződés szerinti csatlakozásáról. E népszavazás időpontja: 2003. április 12. A népszavazásra bocsátandó kérdés: *’Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává válasszon?’*”

Az Alkotmány e módosítása alapján az országos népszavazás alkotmányos szabályait a 28/C. §, továbbá – hatályának fennállása alatt – a 79. § rögzítik.

Az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésének c) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről. Ez utóbbi rendelkezést is értelmezve az Alkotmánybíróság a 25/1999. (VI. 7.) AB határozatában rámutatott arra, hogy az alkotmánymódosítás csak az Alkotmányban előírt eljárási rendben [Alkotmány 24. §(3) bekezdés] történhet; az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye.

Az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint – figyelemmel az Alkotmánybíróság idézett határozatára, valamint az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 12. §-ára is – az Alkotmány 79. §-ával elrendelt országos népszavazás megelőzi a választópolgárok által kezdeményezett országos népszavazást abban az esetben, ha

az azokban szereplő kérdések egymást átfedő tartalmúak. Az Országos Választási Bizottság tudomása szerint pedig a csatlakozási szerződés előkészítése során már lezárásra került a tőke szabad áramlására vonatkozó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést is érintő fejezet.

Mindezek alapján az Alkotmány 79. §-ában foglalt népszavazási kérdés az aláírásgyűjtő íven feltüntetett kérdés tekintetében a Törvény kihirdetését követően a tárgykörre figyelemmel már ún. védett kérdés.

A hatályos jogi környezetben e határozat meghozatalakor az Országos Választási Bizottság nem vizsgálta, hogy a referendum eredménytelensége, illetve nemleges megválaszolása esetén a kérdés hitelesíthető-e.

Az Országos Választási Bizottság a fentiekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A határozat az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésén és 79. §-án, az Nsztv. 12. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

18/2003. (I. 23.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Magyar Igazság és Élet Pártja által benyújtott népszavazás-kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Magyar Igazság és Élet Pártja 2002. június 21.-én népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e azzal, hogy uniós illetőségű állampolgár és cég csak letelepedettség, mezőgazdasági alaptervekenységű cégalapítás esetén és kizárólag haszonbérlet címén birtokolhasson termőföldet?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Országos Választási Bizottság a 135/2002. (VII. 11.) OVB határozatával megtagadta. Az Alkotmánybíróság a 73/2002. (XII. 19.) AB határozatával e határozatot megsemmisítette, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozata szerint a népszavazásra feltenni kívánt kérdés megfogalmazása során önmagában az egyes szakterületek terminológiájának pontatlan használat nem jelenti az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 13. §-a sérelmét. Az Alkotmánybíróság ezért nem osztotta az Országos Választási Bizottságnak azt az álláspontját, amely szerint a feltett kérdés nem felel meg a világosság és egyértelműség kritériumának. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a „jelen ügyben a probléma nem az, hogy a népszavazás eredményétől függően az Országgyűlésnek módosítania kel-

lene a termőföldtörvény több, jelenleg hatályban lévő rendelkezését, hanem az, hogy e jogszabályváltozás több hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érinthet.”

Az új eljárás során az Országos Választási Bizottság a kérdés jogszabályi feltételeknek való megfelelése további vizsgálata körében áttekintette a Magyar Köztársaság OECD tagságából fakadó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést érintő kötelezettségeket. Megállapította, hogy az OECD-nek a tőkemozgás liberalizálására vonatkozó, minden tagja számára irányadó angol nyelvű szabályozása a „termőföld” vonatkozásában nem tartalmaz előírásokat, az „ingatlan” vonatkozásában pedig a Magyar Köztársaság fenntartással élt. A „termőföld” tekintetében a kétoldalú beruházásvédelmi megállapodások sem tartalmaznak korlátozásokat.

E körben tehát az Országos Választási Bizottság a kérdés népszavazásra bocsátásának nem látja akadályát.

A jelen eljárásban azonban – mint az Alkotmánybíróság által elrendelt új eljárásban – az Országos Választási Bizottságnak irányadó jogszabályként már vizsgálnia kellett a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés által 2002. december 17.-én elfogadott 2002. évi LXI. törvény (a továbbiakban: Törvény) 10. §-át is. E § alapján az Alkotmány hatályos 79. §-a immár a következő:

„Ügydöntő országos népszavazást kell tartani a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő, a csatlakozási szerződés szerinti csatlakozásáról. E népszavazás időpontja: 2003. április 12. A népszavazásra bocsátandó kérdés: *'Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává válasszon?'*”

Az Alkotmány e módosítása alapján az országos népszavazás alkotmányos szabályait a 28/C. §, továbbá – hatályának fennállása alatt – a 79. § rögzítik.

Az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésének c) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről. Ez utóbbi rendelkezést is értelmezve az Alkotmánybíróság a 25/1999. (VI. 7.) AB határozatában rámutatott arra, hogy az alkotmánymódosítás csak az Alkotmányban előírt eljárási rendben [Alkotmány 24. §(3) bekezdés] történhet; az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye.

Az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint – figyelemmel az Alkotmánybíróság idézett határozatára, valamint az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 12. §-ára is – az Alkotmány 79. §-ával elrendelt országos népszavazás megelőzi a választópolgárok által kezdeményezett országos népszavazást abban az esetben, ha

az azokban szereplő kérdések egymást átfedő tartalmúak. Az Országos Választási Bizottság tudomása szerint pedig a csatlakozási szerződés előkészítése során már lezárásra került a tőke szabad áramlására vonatkozó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést is érintő fejezet.

Mindezek alapján az Alkotmány 79. §-ában foglalt népszavazási kérdés az aláírásgyűjtő íven feltüntetett kérdés tekintetében a Törvény kihirdetését követően a tárgykörre figyelemmel már ún. védett kérdés.

A hatályos jogi környezetben e határozat meghozatalakor az Országos Választási Bizottság nem vizsgálta, hogy a referendum eredménytelensége, illetve nemleges megválaszolása esetén a kérdés hitelesíthető-e.

Az Országos Választási Bizottság a fentiekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A határozat az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésén és 79. §-án, az Nsztv. 12. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

19/2003. (I. 23.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I., T.-K. B. által benyújtott népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében G. B., B. I. és T.-K. B. 2002. július 11.-én országos népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e azzal, hogy külföldi magánszemély termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésben megállapított átmeneti mentesség lejártáig ne szerezhesse meg?”

A népszavazásra feltenni kívánt kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet az Országos Választási Bizottság a 136/2002. (VII. 19.) OVB határozatával hitelesítette. Az Alkotmánybíróság a 74/2002. (XII. 19.) AB határozatával e határozatot megsemmisítette, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozata szerint a”jelen ügyben a probléma nem az, hogy a népszavazás eredményétől függően az Országgyűlésnek módosítania kellene a termőföldtörvény több, jelenleg hatályban lévő rendelkezését, hanem az, hogy e jogszabályváltozás több hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érinthet.”

Az új eljárás során az Országos Választási Bizottság a kérdés jogszabályi feltételeknek való megfelelése további vizsgálata körében áttekintette a Magyar Köztársaság OECD tagságából fakadó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést

társaság OECD tagságából fakadó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést érintő kötelezettségeket. Megállapította, hogy az OECD-nek a tőkemozgás liberalizálására vonatkozó, minden tagja számára irányadó angol nyelvű szabályozása a „termőföld” vonatkozásában nem tartalmaz előírásokat, az „ingatlan” vonatkozásában pedig a Magyar Köztársaság fenntartással élt. A „termőföld” tekintetében a kétoldalú beruházásvédelmi megállapodások sem tartalmaznak korlátozókat.

E körben tehát az Országos Választási Bizottság a kérdés népszavazásra bocsátásának továbbra sem látja akadályát.

A jelen eljárásban azonban – mint az Alkotmánybíróság által elrendelt új eljárásban – az Országos Választási Bizottságnak irányadó jogszabályként már vizsgálnia kellett a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés által 2002. december 17.-én elfogadott 2002. évi LXI. törvény (a továbbiakban: Törvény) 10. §-át is. E § alapján az Alkotmány hatályos 79. §-a immár a következő:

„Ügydöntő országos népszavazást kell tartani a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő, a csatlakozási szerződés szerinti csatlakozásáról. E népszavazás időpontja: 2003. április 12. A népszavazásra bocsátandó kérdés: *'Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává válik?'*”

Az Alkotmány e módosítása alapján az országos népszavazás alkotmányos szabályait a 28/C. §, továbbá – hatályának fennállása alatt – a 79. § rögzítik.

Az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésének c) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről. Ez utóbbi rendelkezést is értelmezve az Alkotmánybíróság a 25/1999. (VI. 7.) AB határozatában rámutatott arra, hogy az alkotmánymódosítás csak az Alkotmányban előírt eljárási rendben [Alkotmány 24. §(3) bekezdés] történhet; az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye.

Az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint – figyelemmel az Alkotmánybíróság idézett határozatára, valamint az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 12. §-ára is – az Alkotmány 79. §-ával elrendelt országos népszavazás megelőzi a választópolgárok által kezdeményezett országos népszavazást abban az esetben, ha az azokban szereplő kérdések egymást átfedő tartalmúak. Az Országos Választási Bizottság tudomása szerint pedig a csatlakozási szerződés előkészítése során már lezárásra került a tőke szabad áramlására vonatkozó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést is érintő fejezet.

Mindezek alapján az Alkotmány 79. §-ában foglalt népszavazási kérdés az aláírásgyűjtő íven feltüntetett kérdés tekintetében a Törvény kihirdetését követően a tárgykörre figyelemmel már ún. védett kérdés.

A hatályos jogi környezetben e határozat meghozatalakor az Országos Választási Bizottság nem vizsgálta, hogy a referendum eredménytelensége, illetve nemleges megválaszolása esetén a kérdés hitelesíthető-e.

Az Országos Választási Bizottság a fentiekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A határozat az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésén és 79. §-án, az Nsztv. 12. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

22/2003. (I. 30.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a T. Gy. és mások által benyújtott népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottságnál lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

T. Gy. 2003. január 9-én népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés hozzon határozatot: a 2003. április 12.-ei népszavazás döntsön arról is, hogy – az európai-uniós csatlakozás után – termőföld és védett természetvédelmi terület tulajdonát – a Magyar Állam, a helyi önkormányzatok, a közalapítványok, az egyházi jogi személyek, a Földhitel- és Jelzálogbank Rt., valamint az erdő- és legeltetési társaságok mellett – a jogosultság sorrendjében (elővásárlás és előhasználati jog alapján) az a magyar állampolgár és az a magyar-igazolvánnyal rendelkező természetes személy – ajándékozás és öröklés kivételével – szerezhesse meg, aki letelepedett?”

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés által 2002. december 17.-én elfogadott 2002. évi LXI. törvény 10. §-a alapján az Alkotmány hatályos 79. §-a a következő:

„Ügydöntő országos népszavazást kell tartani a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő, a csatlakozási szerződés szerinti csatlakozásáról. E népszavazás időpontja: 2003. április 12. A népszavazásra bocsátandó kérdés: 'Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává váljon?'”

Az Alkotmány 28/C. §(5) bekezdésének c) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről. Ez utóbbi rendelkezést is értelmezve az Alkotmánybíróság a 25/1999. (VII. 7.) AB határozatában rámutatott arra, hogy az alkotmánymódosítás csak az Alkotmány 24. §(3) bekezdésében előírt eljárási rendben történhet; az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye.

A kezdeményező által feltett kérdés az Országgyűlést kívánja kötelezni az Alkotmányban meghatározott kérdés kiegészítésére, amellyel azonban módosítja is azt.

Az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint – figyelemmel az Alkotmánybíróság idézett határozatára, valamint az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 12. §-ára is – az Alkotmány 79. §-ával elrendelt országos népszavazás megelőzi a választópolgárok által kezdeményezett országos népszavazást abban az esetben, ha az azokban szereplő kérdések egymást átfedő tartalmúak. Az Országos Választási Bizottság tudomása szerint pedig a csatlakozási szerződés előkészítése során már lezárásra került a tőke szabad áramlására vonatkozó, a népszavazásra feltenni kívánt kérdést is érintő fejezet.

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az Alkotmány 79. §-ában szereplő kérdés nem az Országgyűlés törvényhozó hatáskörébe, hanem alkotmányozó hatáskörébe tartozik.

A fentiek alapján az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben a választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye, ezért az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta.

A határozat az Alkotmány 2. §-ának (2) bekezdésén, 24. §(3) bekezdésén, 28/C. §-ának (5) bekezdésén, valamint 79. §-án, az Nsztv. 10. §b) pontján és 12. §-án, a Ve. 117. §-án, a jogorvoslatról való tájékoztatás a Ve. 130. §(1) bekezdésén alapul.

ALÁÍRÁSGYŰJTŐ ÍV MINTAPÉDÁNYÁNAK BENYÚJTÁSA ORSZÁGOS NÉPI KEZDEMÉNYEZÉS CÉLJÁBÓL

124/2002. (VI. 3.) OVB határozat

Az Országos Választási Bizottság a Fidelitas kérelmére – amelyben országos népi kezdeményezés aláírásgyűjtő ívei mintapéldányainak, illetve az azokon szereplő kérdések hitelesítését kérte – meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívek hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen, a határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésétől számított 15 napon belül, az Alkotmánybírósághoz címzett kifogást lehet benyújtani az Országos Választási Bizottságnál. A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a közzétételt követő 15. nap 16.00 órájáig megérkezzen.

INDOKOLÁS

I.

A Fidelitas 2002. május 27-én, majd 2002. május 29-én három aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz.

A Bizottság megvizsgálta, hogy az aláírásgyűjtő ívek megfelelnek-e a hatályos törvényi rendelkezéseknek. Ennek alapján megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ívek nem felelnek meg a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (továbbiakban Ve.) 131. §-a által alkalmazni rendelt 118. §(5) bekezdésében foglalt alaki feltételnek, ugyanis nem tartalmazza az „aláírást gyűjtő polgár aláírása” rovatot. Ezért az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (továbbiakban Nsztv.) 18. §c) pontjában foglaltak alapján az ívek hitelesítését az Országos Választási Bizottság megtagadta.

II.

A határozat a Ve. 117. §-án, 118. §(5) bekezdésén, 131. §-án, az Nsztv. 18. §c) pontján, a jogorvoslatról való tájékoztatás a Ve. 130. §(1) bekezdésén alapul.

(Az aláírásgyűjtő íven feltett kérdések:

1. Támogatja-e, hogy az Országgyűlés tűzze napirendjére a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény olyan tartalmú módosítását, amely lehetővé teszi, hogy

a 2002. évi, illetve az azt követő országgyűlési választások szavazólapjait megőrizték és levéltárba helyezték?

2. Támogatja-e, hogy az Országgyűlés tűzze napirendjére a választási eljárásról szóló 1997. évi törvény módosítását, annak érdekében, hogy az Országos Választási Bizottság kapjon hatáskört arra, hogy a választási eredmények megállapításának alapjául szolgáló hivatalos iratokat (a szavazólapokat, a jegyzőkönyvek valamennyi típusát és az adatlapokat teljes körűen vagy szűrópróbaszerűen ellenőrizze)?

3. Támogatja-e, hogy az Országgyűlés – elismerve a választások megállapított és közzétett, országosan összesített legitim eredményét – tűzzön napirendre egy olyan tartalmú törvényt, amely elrendeli a 2002. évi országgyűlési választások szavazatainak újraszámolását?)